

احترام به قانون، امنیت جامعه و تخطی از آن به هر نحوی ...

آن روز صبح مثل همیشه و طبق روال به سمت چپ خود نگاه کردم و راه افتادم تا طرف دیگر خیابان بروم، اما صدای بوق خودرویی مرا هراسان و شگفت زده کرد.

خیابان يك طرفه یعنی خیابانی که در آن خودروها فقط از يك سمت به سمت دیگر تردد می‌کنند.

آن روز صبح مثل همیشه و طبق روال به سمت چپ خود نگاه کردم و راه افتادم تا طرف دیگر خیابان بروم، اما صدای بوق خودرویی مرا هراسان و شگفت زده کرد.

این خودرو در طرف راست من متوقف شده بود و راننده‌اش با نگاهی حق به جانبی بهم اشاره می‌کرد تا سریع‌تر عبور کنم، بله اینجا يك خیابان يك طرفه است.

به این می‌اندیشیدم که چرا فرهنگ رانندگی و احترام به قانون هنوز نهادینه نشده است.

بارها به دلیل توقف خودروها در روی خط کشی عابر اعتراض کردیم اما رعایت نکردن قوانین رانندگی و نبود فرهنگ رانندگی بسیار فراتر از این حرف‌هاست.

برخی از اوقات فرهنگ رانندگی در تبریز فقط با يك واژه سنجیده می‌شود، به خیال خود، زرنگی! يك راننده خوب و زرنگ، راننده‌ای است که بتواند خودرو خود را در نخستین فضایی که باز می‌شود عبور دهد، راننده‌ای که بتواند با سرعت غیرمجاز و سبقت‌های غیرمجاز، از هر مسیر ممکن عبور کند و پشت چراغ قرمز نماند.

هیچ کدام از راننده‌های به اصطلاح زرنگ احتمال وقوع تصادف را برای خودشان تصور نمی‌کنند. همه آنها خود را بسیار سریع‌تر و ماهرتر از آن می‌دانند که در دام تصادف، آن هم تصادف‌های دلخراش بیافتند.

آری، هیچکدام از این راننده‌های به اصطلاح حرفه‌ای تصادف نمی‌کنند، و اما رانندگانی که اخبار تصادفاتشان در رسانه‌ها پخش می‌شود، چه کسانی هستند؟

برخلاف تصور برخی افراد، نحوه رانندگی هر فرد جدا از مهارتش، فرهنگ و میزان شعور اجتماعی او را نمایان می‌سازد و نشان‌دهنده ابعاد مختلف شخصیت، رفتار و درک اجتماعی اوست.

رانندگی هر شخص می‌تواند معرف اخلاق اجتماعی وی باشد. رعایت قانون و مقررات و احترام به حقوق دیگران از مواردی است که هنگام رانندگی به طور ناخودآگاه از شخصیت واقعی راننده سرچشمه گرفته و چگونگی رفتار اجتماعی وی را نشان می‌دهد.

برطبق آمار به دست آمده دلیل بیش از 90 درصد حوادث رانندگی رفتارهای فردی و شخصیت راننده است. رانندگی در دو جمله 'رعایت قانون و مقررات' و 'رعایت حقوق و حریم دیگران' خلاصه می‌شود.

اما نمی‌توان رانندگان را تنها عامل بروز حوادث رانندگی دانست. قوانین راهنمایی و رانندگی و استانداردهای خودرو و جاده‌ها نیز از عواملی هستند که نیاز به بازنگری دارند.

به گفته رییس پلیس راهنمایی و رانندگی نیروی انتظامی، تعداد خودروها در ایران در سال 1350 کم‌تر از 500 هزار دستگاه بود، اما اکنون به بیش از 12 میلیون دستگاه رسیده است و براساس پیش‌بینی‌ها در دهه آینده این میزان به بیش از دو برابر خواهد رسید.

با توجه به این واقعیت، قانون جدید راهنمایی و رانندگی بعد از 40 سال در آخرین روز اداری پارسال به تصویب رسید.

در این باره سرتیپ 'اسکندر مومنی'، رییس پلیس راهنمایی و رانندگی نیروی انتظامی می‌گوید: هدف از تصویب لایحه اخذ جرایم رانندگی، ایجاد انضباط رانندگی است و مجازات و جریمه تنها برای جلوگیری از ارتکاب تخلف صورت می‌گیرد.

در حقیقت این قانون در مقایسه با قانون قبلی از ویژگی‌های بازدارندگی بیشتری برخوردار است که فقط به افزایش جریمه خلاصه نمی‌شود، به طوری که در ماده هفت آن به مجازات‌هایی مانند دادن امتیازهای منفی به رانندگان متخلف، توقیف خودرو و ضبط گواهینامه اشاره شده است.

به‌رغم تصویب مقررات جدید، همچنین اصلاح و بهبود وضعیت خیابان‌ها و جاده‌های مواصلاتی درون شهری و برون شهری، انتظار می‌رود شاهد کاهش میزان تصادفات رانندگی باشیم، حتی اخباری نیز مبنی بر کاهش تلفات آرایه شد، اما اخبار تصادفات خطرناک و مرگبار در جاده‌ها این روزها رشد فزاینده‌ای یافته و تقریباً روزی نیست که در آن خبری مبنی بر بروز حادثه‌ای برای رانندگان و سرنشینان خودروها نشنویم.

به گزارش روابط عمومی اداره کل پزشکی قانونی آذربایجان شرقی آمار متوفیان حوادث رانندگی در هشت ماهه امسال نسبت به مدت مشابه سال قبل که تعداد کشته‌های تصادفات 660 نفر بود، 5.2 درصد کاهش یافته است.

بنا بر این گزارش، در حوادث رانندگی هشت ماهه استان 9 هزار و 712 مصدوم به مراکز پزشکی قانونی ارجاع شدند که این رقم نیز نسبت به مدت مشابه سال قبل 4.8 درصد کاهش یافت.

در مهر ماه سال جاری نیز 120 نفر در حوادث رانندگی استان جان باختند که نسبت به مهرماه سال قبل که تعداد فوت شده‌های حوادث رانندگی 86 نفر بود، 39/5 درصد افزایش دارد و تعداد مصدومان ارجاعی حوادث رانندگی این استان نیز یک هزار و 389 نفر ثبت شده است.

شنیدن اخبار تصادفات مرگبار در پایان روزهای تعطیل به امری معمول بدل شده است. می‌دانیم که هر سال بعد از پایان تعطیلات نوروزی و تابستانی چند نفر بر اثر تصادف اتومبیل جان خود را از دست خواهند داد. امسال این تصادفات در پایان پنج روزه تعطیلی ایام محرم نیز به عینہ لمس شد.

شاید یکی از دلایل این امر، کم کاری‌هایی است که در بخش حمل و نقل و راه و ترابری وجود دارد.

آذربایجان شرقی 12 هزار و 761 کیلومتر راه دسترسی اعم از اصلی، آزاد راه، بزرگراه و راه روستایی دارد و از این نظر در مکان هشتم کشور قرار دارد.

اغلب جاده‌های استان نیاز به تعمیر و تجهیز از نظر امکانات رفاهی دارند.

بزرگراه تبریز - زنجان که امید می‌رفت به یکی از راه‌های مواصلاتی استاندارد و اصولی در استان تبدیل شود، همچنان از کیفیت پایین، زیرسازی غیرعلمی فیزیکی، نبود تسهیلات رفاهی و امدادی و غیره ... رنج می‌برد و بیشتر رانندگان از وضعیت این جاده شکایت دارند.

در بیشتر جاده‌های استان وضع به همین منوال است، وجود دست اندازها، کیفیت نامطلوب آسفالت و عدم بسترسازی و زیرسازی، و فقدان مهندسی کارآمد، می‌تواند عامل اصلی تصادفات تلخ رانندگی قلمداد شود.

این کم کاری‌ها در حوزه حمل و نقل وقتی با فرهنگ مهجور مانده رانندگی جمع می‌شوند، نتیجه‌ای جز بروز حوادث دلخراش در پی نخواهند داشت. درست است که آمار مرگ و میر و مصدومان حوادث رانندگی در استان، نسبت به سال‌های گذشته کاهش داشته اما این روند هنوز به حد مناسب نرسیده است.

در حالی که مرگ و میر ناشی از تصادفات در دنیا در رتبه نهم عوامل مرگ و میر قرار دارد، اما در ایران بین رتبه‌های اول و دوم در نوسان است!

اما همانطور که ذکر شد بیشترین دلیل ایجاد سوانح رانندگی، مربوط به راننده و رفتار اجتماعی اوست. بنابراین لزوم یافتن راهی مناسب جهت بهبود و رشد فرهنگ ترافیک در بین مردم بیشتر از وضعیت جاده‌ها خودنمایی می‌کند.

فرهنگ ترافیک در کشور فقط با تولید و پخش برنامه‌های تلویزیونی، ساخت فیلم یا انتشار کتاب و بروشور به تنهایی ارتقا نمی‌یابد، بلکه دستگاه‌های مختلف از جمله پلیس باید در این زمینه فعالیت جدی داشته باشند و شهروندان به عنوان کاربر ترافیک، اعم از راننده، سرنشین و عابرپیاده با قوانین راهنمایی و رانندگی آشنا باشند و مطالعه آن را فقط مختص به زمان اخذ گواهینامه ندانند و به این باور برسند که اگر در مناسبات فردی و اجتماعی به موضوع احترام به دیگران اعتقاد دارند، در چرخه ترافیک نیز باید همین گونه عمل کنند.

آیا زمان آن نرسیده که بپذیریم قوانین راهنمایی و رانندگی برای امنیت ما وضع شده‌اند؟

گزارش از: پیمان پاکزاد